

Ändringar i växtskyddslagen

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet propositionerna 2012/13:174 Ändringar i växtskyddslagen (1972:318) och 2013/14:18 Ersättning enligt växtskyddslagen. Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till lag om ändringar i växtskyddslagen.

I propositionen Ändringar i växtskyddslagen föreslår regeringen att nya bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer införs i växtskyddslagen (1972:318). Dessa innebär bl.a. att meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om åtgärder för att kartlägga, fastställa frihet från samt kontrollera spridning av nya och sedan tidigare inte reglerade växtskadegörare. Vidare föreslås ett bemyndigande att meddela föreskrifter om egenkontroll för företag vars verksamhet är sådan att den kan innebära en växtskyddsrisik. Överträdelse av föreskrifter som meddelats med stöd av de föreslagna bemyndigandena straffbeläggs, med undantag av bemyndigandet att meddela föreskrifter om egenkontroll. Straffskalan ska vara böter.

I proposition 2013/14:18 Ersättning enligt växtskyddslagen föreslås att ett krav införs i växtskyddslagen på att det ska finnas särskilda skäl för att ersättning ska kunna lämnas. Ett sådant krav uppställs för närvarande i förordningen (2006:817) om växtskydd m.m. Vidare föreslås att det införs ett nytt bemyndigande i växtskyddslagen som ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att meddela föreskrifter om sådan ersättning.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionerna. Utskottet tillstyrker lagförslagen med en mindre redaktionell ändring av förslagen i proposition 2012/13:174 Ändringar i växtskyddslagen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Propositionernas huvudsakliga innehåll	7
Utskottets överväganden	9
Lagförslagen	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	12
Proposition 2012/13:174	12
Proposition 2013/14:18	12
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	13

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Lagförslagen

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i växtskyddslagen (1972:318) med den ändringen att ordet ”en” läggs till före ordet ”anmälan” i 10 § 1. Därmed bifaller riksdagen propositionerna 2012/13:174 och 2013/14:18.

Stockholm den 19 november 2013

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Bengt-Anders Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Bengt-Anders Johansson (M), Rune Wikström (M), Johan Löfstrand (S), Helén Pettersson i Umeå (S), Åsa Coenraads (M), Jan-Olof Larsson (S), Anita Brodén (FP), Sara Karlsson (S), Roger Tiefensee (C), Pyry Niemi (S), Christer Akej (M), Josef Fransson (SD), Jens Holm (V), Kristina Nilsson (S), Lolo Lindström (M), Kew Nordqvist (MP) och Annika Eclund (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas regeringens propositioner Ändringar i växtskyddslagen (prop. 2012/13:174) och Ersättning enligt växtskyddslagen (prop. 2013/14:18). Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1 och lagförslagen i bilaga 2. Inga motioner har väckts med anledning av propositionerna.

Regeringens båda förslag har granskats av Lagrådet, som har föreslagit vissa justeringar. Regeringen har sedan utformat propositionerna i enlighet med Lagrådets förslag.

Vid utskottets granskning av regeringens lagförslag har uppmärksamats att ett ord saknas i regeringens lagförslag i proposition 2012/13:174 Ändringar i växtskyddslagen. Utskottet föreslår därför att ordet ”en” läggs till före ordet ”anmälan” i 10 § 1 förslaget till lag om ändring av växtskyddslagen (1972:318).

Regeringens proposition 2012/13:174 Ändringar i växtskyddslagen

På regeringens uppdrag redovisade Statens Jordbruksverk den 24 mars 2011 i en rapport förslag som syftar till ett tydligare och förbättrat genomförande av FAO:s internationella norm för växtskyddsåtgärder nr 15 (International Standards for Phytosanitary Measures, ISPM 15) och rådets direktiv 2000/29/EG av den 8 maj 2000 om skyddsåtgärder mot att växtskadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen. Vidare innehåller rapporten förslag om införande av regler om egenkontroll. En departementspromemoria, Ändringar i växtskyddslagen (Ds 2012:38) har tagits fram inom Regeringskansliet. Till grund för promemorian låg de förslag som Jordbruksverket redovisar i sin rapport. Promemorians lagförslag har remissbehandlats.

Regeringens proposition 2013/14:18 Ersättning enligt växtskyddslagen

Regler om ersättning av allmänna medel finns i 8 § växtskyddslagen (1972:318) och 19 § förordningen (2006:817) om växtskydd m.m. (växtskyddsförordningen). Motsvarande regler om ersättning fanns tidigare i 18 § förordningen (1995:681) om växtskydd m.m. Högsta förvaltningsdomstolen uttalade i ett avgörande den 11 juni 2013 (mål nr 243-12) att bestämmelsen i 19 § växtskyddsförordningen har meddelats i strid med de normgivningsregler som gällde vid tillkomsten av förordningen och att bestämmelsen i enlighet med 11 kap. 14 § regeringsformen därmed inte ska tillämpas.

Detta avgörande ledde till att det togs fram en promemoria inom Regeringskansliet, Ersättning enligt växtskyddslagen (dnr L2013/2105), med ett förslag till ändring i växtskyddslagen som innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att meddela ytterligare föreskrifter om ersättning. Promemorians lagförslag har remissbehandlats.

Växtskyddsdirektivet

Huvuddirektivet på växtskyddsområdet är rådets direktiv 2000/29/EG av den 8 maj 2000 om skyddsåtgärder mot att skadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen (EGT L 169, 10.7.2000, s. 1, Celex 32000L0029), nedan kallad direktivet. Detta direktiv harmoniserar medlemsstaternas lagstiftning på växtskyddsområdet.

Direktivet innehåller huvudsakligen bestämmelser som anger syfte, definitioner och ramar för växtskyddskontroller och andra åtgärder för att motverka introduktion av växtskadegörare, utrota förekommande angrepp eller om detta inte är möjligt hindra vidare spridning av växtskadegörare. Skadegörare på växter och växtprodukter hanteras i en föränderlig omvärld, och gemenskapen måste snabbt kunna vidta adekvata åtgärder. Direktivet ger ett sådant utrymme genom att bemyndiga kommissionen att utfärda kompletterande lagstiftning. Kommissionen har utfärdat en rad tillämpningsdirektiv och beslut som bl.a. inkluderar nödåtgärder mot skadegörare som är nya för EU.

Direktivet skiljer mellan skadegörare som inte har påvisats i gemenskapen, skadegörare som endast finns i en begränsad del av gemenskapen och skadegörare för vilka det finns särskilda skyddsintressen i specifika områden inom gemenskapen. En medlemsstat eller en del av en sådan stat kan i det senare fallet få status som skyddad zon för en viss skadegörare som den bevisligen är fri från, och därmed möjlighet att ställa striktare krav, exempelvis vid införsel av växter och växtprodukter. Förteckningen över reglerade växtskadegörare uppdateras fortlöpande.

Andra internationella åtaganden

Internationella normer för växtskyddsåtgärder finns bl.a. genom standarder, riktlinjer och rekommendationer från Världshandelsorganisationen (WTO) genom överenskommelsen om tillämpning av sanitära och fytosanitära åtgärder (Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures, SPS-avtalet). Normerna har antagits under Förenta nationernas livsmedels- och jordbruksorganisation (Food and Agriculture Organization, FAO) av kommissionen för fytosanitära åtgärder (Commission on Phytosanitary Measures, CPM) som är det styrande organet för den internationella växtskyddskonventionen (International Plant Protection Convention, IPPC).

Sverige har tillträtt denna konvention. Nu aktuella normer är i sig inte bindande regler, utan blir det först när konventionsparterna genomför dem i sin lagstiftning.

FAO:s internationella norm för växtskyddsåtgärder nr 15, Riktlinjer för reglering beträffande träförpackningsmaterial i internationell handel (International Standards for Phytosanitary Measures, Regulation of wood packaging material in international trade, ISPM no 15, 2009), är en internationell standard för träemballage som används i internationell handel med varor. Normen beskriver växtskyddsåtgärder som minskar risken för introduktion och spridning av allvarliga växtskadegörare vid användning av träemballage. Normens krav på åtgärder inkluderar olika metoder för att behandla träet så att skadegörare dödas och märkning av behandlat emballage på sådant sätt att det företag som utfört behandlingen kan spåras. Endast träemballage som behandlats enligt normen får märkas med IPPC:s logotyp, som ska erkännas som sundhetsintyg av importerande länder. Sverige har en skyldighet att beakta normens krav bl.a. när det gäller träemballage som tillverkas, repareras eller återuppyggs i Sverige.

Växtskyddslagen (1972:318)

Bestämmelser om växtskydd finns i växtskyddslagen (1972:318) och i förordningen (2006:817) om växtskydd m.m. Rådets direktiv 2000/29/EG av den 8 maj 2000 om skyddsåtgärder mot att växtskadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen samt kommissionens tilläggsdirektiv på området är genomförda i växtskyddslagen och i föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Syftet med bestämmelserna är att bekämpa och hindra spridning av växtskadegörare som allvarligt kan skada sådana växter som omfattas av lagen.

För att kunna åstadkomma detta finns bestämmelser i lagen om Jordbruksverkets befogenheter att vidta vissa särskilt angivna åtgärder för att komma till rätta med växtskadegörare. Enligt lagen är en innehavare av mark, byggnad eller transportmedel skyldig att lämna tillträde för en åtgärd enligt lagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. I lagen finns vidare bestämmelser om att staten kan betala ut ersättning för kostnader eller förluster som föranletts av beslut enligt lagen eller med stöd av bestämmelser som har meddelats med stöd av lagen för att bekämpa eller hindra spridning av växtskadegörare. I lagen finns även straffbestämmelser och bestämmelser om överklagande. I förordningen finns vissa bestämmelser om kontroll över att det inte införs eller sprids gods i strid med förordningen. Vidare innehåller förordningen bestämmelser om ersättning.

EU-rättens bestämmelser om statsstöd

Utgångspunkten enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) är att statligt stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion inte är tillåtet om stödet påverkar handeln mellan medlemsstaterna. I artikel 107.2–3 i EUF-fördraget anges emellertid ett antal undantag från detta förbud.

Kommissionen har antagit ett antal riktlinjer för att underlätta tolkningen och tillämpningen av statsstödsreglerna. Enligt Gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till jordbruk och skogsbruk 2007–2013 finns möjlighet att ge stöd för bekämpande av växtsjukdomar. I dessa riktlinjer anges bl.a. att stödåtgärderna bör vara förebyggande, kompenserande eller kombinerade. Som förebyggande anges utrotande av skadedjur, behandling eller förstörelse av grödor och som kompenserande förstörelse av grödor på rekommendation eller order av en myndighet.

Det kan här nämnas att huvuddirektivet på växtskyddsområdet, direktiv 2000/29/EG om skyddsåtgärder mot att växtskadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen, inte innehåller några bestämmelser om ersättning direkt till enskilda. Medlemsstaterna kan emellertid, under vissa förutsättningar, få ekonomiskt bidrag från EU för åtgärder som vidtagits på grund av växtskadegörare (artikel 22–23).

Propositionernas huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår i proposition 2012/13:174 Ändringar i växtskyddslagen att nya bemyndiganden införs för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Således föreslås ett bemyndigande att meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om åtgärder för att kartlägga, fastställa frihet från samt kontrollera spridning av nya och sedan tidigare inte reglerade växtskadegörare. Bemyndigandet möjliggör ett förbättrat genomförande av rådets direktiv om skyddsåtgärder mot att växtskadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen.

Vidare föreslås ett bemyndigande att meddela föreskrifter om egenkontroll för företag vars verksamhet är sådan att den kan innebära en växtskyddsrisik samt att i det enskilda fallet få besluta om att avlägsna eller ogiltigförklara ett sundhetsintyg för växter eller växtprodukter om det finns brister i det. Regeringen föreslår även ett bemyndigande att meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om användning, behandling eller förstöring av växter eller växtprodukter om det finns brister i eller saknas

sundhetsintyg för dem. Dessa bemyndiganden ger möjlighet till ett förbättrat genomförande av de regler som följer av internationella åtaganden genom FAO:s internationella norm för växtskyddsåtgärder (ISPM 15).

Överträdelse av föreskrifter som meddelats med stöd av de föreslagna bemyndigandena straffbeläggs, med undantag av bemyndigandet att meddela föreskrifter om egenkontroll. Straffskalan ska vara böter. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

I proposition 2013/14:18 föreslår regeringen att det anges i växtskyddslagen (1972:318) att ersättning av allmänna medel kan lämnas för kostnader eller förluster som föranletts av beslut om att bekämpa eller hindra spridning av växtskadegörare enligt växtskyddslagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Vidare föreslås att det i växtskyddslagen införs ett krav på att det ska finnas särskilda skäl för att ersättning ska kunna lämnas. Ett sådant krav uppställs för närvarande i förordningen (2006:817) om växtskydd m.m. Vidare föreslås att det införs ett nytt bemyndigande i växtskyddslagen som ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att meddela föreskrifter om sådan ersättning.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

Utskottets överväganden

Lagförslagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag med en mindre redaktionell ändring.

Propositionerna

Proposition 2012/13:174 Ändringar i växtskyddslagen

Definition av växtprodukt och ISPM 15

I propositionen föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vad som avses med växtprodukt enligt växtskyddslagen. Det bemyndigande som i dag finns i växtskyddslagen för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela närmare föreskrifter om vad som avses med växt bör kompletteras med samma möjlighet avseende begreppet växtprodukt.

Åtgärder mot växtskadegörare

Regeringen föreslår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska, om det finns särskilda skäl, få meddela föreskrifter eller fatta beslut om åtgärder för att bekämpa, hindra spridning av, kartlägga förekomst av, fastställa frihet från och kontrollera spridning av andra växtskadegörare än sådana som sedan tidigare finns angivna i föreskrifter som meddelats med stöd av växtskyddslagen.

Föreskrifter och beslut om att bekämpa och hindra spridning av växtskadegörare ska vara tidsbegränsade.

Sundhetsintyg

Enligt propositionen ska möjligheten för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att överlämna till en juridisk person att utfärda sundhetsintyg utökas till att avse sundhetsintyg som krävs vid all förflyttning inom EU och export av växter eller växtprodukter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om villkor för ett sådant överlämnande.

För att kartlägga förekomst av, fastställa frihet från och kontrollera spridning av växtskadegörare ska regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer få meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om undersökning av sundhetsintyg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska i det enskilda fallet få besluta om att avlägsna eller ogiltigförklara sundhetsintyg om det finns brister i ett sådant intyg.

Vidare ska regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer få meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om användning, behandling eller förstöring och andra liknande åtgärder av växter, växtprodukter eller andra föremål som kan hysa växtskadegörare om det finns brister i eller saknas ett sådant intyg. Om någon underlåter att fullgöra en skyldighet som förelagts av en myndighet enligt denna bestämmelse ska myndigheten kunna verkställa åtgärden på hans eller hennes bekostnad.

Beslut om åtgärder på grund av brister i eller avsaknad av sundhetsintyg ska gälla omedelbart, om inte annat bestämts.

Enligt regeringens bedömning finns det inget behov av att tydliggöra bemyndigandet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om sundhetsintyg.

Egenkontroll

Regeringen föreslår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om en skyldighet för företag som för exportändamål använder, producerar eller behandlar sådana växtprodukter av trä som kan hysa växtskadegörare att utöva en efter verksamhetens art lämpad egenkontroll.

Straffbestämmelser

Den som utfärdar sundhetsintyg utan att ha fått uppgiften överlämnad till sig ska enligt förslaget i propositionen kunna dömas till böter. Detsamma gäller den som överträder villkoren för överlämnande av uppgiften att utfärda sundhetsintyg.

För samtliga typer av växtskadegörare som omfattas av växtskyddslagen straffbeläggs överträdelser av beslut eller föreskrifter om åtgärder mot dessa som meddelats av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Straffskalan ska vara böter.

Även överträdelser av föreskrifter eller beslut som meddelats av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer om åtgärder vid brister eller avsaknad av sundhetsintyg straffbeläggs. Straffskalan ska vara böter.

Enligt regeringens bedömning är det däremot inte nödvändigt med någon straffrättslig sanktion vid överträdelse av föreskrifter om egenkontroll.

Proposition 2013/14:18 Ersättning enligt växtskyddslagen

I propositionen föreslås att ett krav införs på att det ska finnas särskilda skäl för att ersättning ska kunna lämnas av allmänna medel för kostnader eller förluster som föranletts av en myndighets beslut för att bekämpa eller hindra spridning av växtskadegörare. Vidare införs ett bemyndigande för

regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om förutsättningarna för att ersättning ska kunna lämnas och om de kostnader eller förluster som ska kunna ersättas till följd av beslut om åtgärder för att bekämpa eller hindra spridning av växtskadegörare.

Utskottets ställningstagande

Lagförslagen har inte mött invändningar i någon motion. Utskottet anser att riksdagen bör anta lagförslagen av de skäl som anförs i propositionerna. Utskottet har vid sin granskning av regeringens lagförslag i proposition 2012/13:174 Ändringar i växtskyddslagen uppmärksammat att ett ord saknas i regeringens lagförslag. Utskottet föreslår därför att ordet ”en” läggs till före ordet ”anmälan” i 10 § 1 i förslaget till lag om ändring av växtskyddslagen.

Utskottet ansluter sig i övrigt till regeringens överväganden och tillstyrker regeringens förslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2012/13:174

Proposition 2012/13:174 Ändringar i växtskyddslagen:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i växtskyddslagen (1972:318).

Proposition 2013/14:18

Proposition 2013/14:18 Ersättning enligt växtskyddslagen:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i växtskyddslagen (1972:318).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Lagförslag i proposition 2012/13:174

Förslag till lag om ändring i
växtskyddslagen (1972:318)

Häri genom föreskrivs¹ i fråga om växtskyddslagen (1972:318)
dels att rubriken närmast före 3 § ska utgå,
dels att 1, 3, 5, 5 a, 7, 7 a, 10 och 11 §§ samt rubriken närmast före 1 § ska ha följande lydelse,
dels att det i lagen närmast före 4 § ska införas en ny rubrik som ska lyda "Anmälningssplikt",
dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 6 b §, samt närmast före 5 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Inledande bestämmelser**Tillämpningsområde****1 §²**

I denna lag *förstås* med
växt: levande växt eller levande växtedel, inklusive fröer,
växtprodukt: produkt av växt-
 ursprung som inte är en växt enligt denna lag och som *har*

1. karaktär av en råvara,
 eller
2. genomgått en enklare bearbetning,

växtskadegörare: art, stam, eller biotyp av växt, djur eller patogen som är skadlig för växt, växtodling eller växtprodukt.

Vad som avses med växt enligt lagen anges närmare i föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

I denna lag *avses* med
växt: levande växt eller levande växtedel, inklusive fröer,
växtprodukt: produkt av växt-
 ursprung som inte är en växt enligt denna lag och som

1. *har* karaktär av en råvara,
 eller
2. *har* genomgått en enklare bearbetning,

växtskadegörare: art, stam, eller biotyp av växt, djur eller patogen som är skadlig för växt, växtodling eller växtprodukt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vad som avses med växt och växtprodukt enligt lagen.

3 §³

Bekämpning enligt denna lag får ske i fråga om växtskadegörare

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får

¹ Rådets direktiv 2000/29/EG av den 8 maj 2000 om skyddsåtgärder mot att skadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen (EGT L 169, 10.7.2000, s. 1, Celex 32000L0029), senast ändrad genom kommissionens direktiv 2010/1/EU av den 8 januari 2010 om ändring av bilagorna II, III och IV till rådets direktiv 2000/29/EG om skyddsåtgärder mot att skadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen (EUT L 7, 12.1.2010, s. 17–20, Celex 32010L0001).

² Senaste lydelse 2006:808.

³ Senaste lydelse 2006:808.

vilka anges i föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Sådan föreskrift får meddelas endast beträffande växtskadegörare som allvarligt kan skada växtodling, skog, annan mark eller lager av växter eller växtprodukter.

Om det finns synnerliga skäl, får den myndighet som regeringen bestämmer meddela beslut som avses i 5 § utan hinder av första stycket. Sådant beslut får gälla högst tre månader.

meddela föreskrifter om vilka växtskadegörare som åtgärder enligt 5 och 5 a §§ får vidtas mot. Sådana föreskrifter får meddelas endast när det gäller växtskadegörare som allvarligt kan skada växter, växtprodukter, växtodlingar, skogar eller annan mark.

Beträffande andra växtskadegörare än sådana som avses i första stycket får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter eller beslut som avses i 5 och 5 a §§, om det finns särskilda skäl. Sådana föreskrifter och beslut som avses i 5 § ska vara tidsbegränsade.

Åtgärder

5 §⁴

För att bekämpa och hindra spridning av växtskadegörare, som omfattas av föreskrift enligt 3 § första stycket, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer

1. förelägga fastighetsägare eller nyttjanderättshavare att vidtaga åtgärd för bekämpning av växtskadegörare på fastigheten,

2. förordna om smittrening av lokal, redskap, transportmedel eller annat föremål som kan hysa växtskadegörare,

3. förordna om smittrening eller förstöring av växt eller växtprodukt eller förpackning till växt eller växtprodukt eller om begränsning i rätten att använda växt eller växtprodukt eller sådan förpackning,

4. förbjuda sådd eller plantering av växt,

5. meddela föreskrifter om odling eller skörd av växt,

För att bekämpa och hindra spridning av sådana växtskadegörare som avses i 3 § får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer

1. förelägga fastighetsägare eller nyttjanderättshavare att vidta åtgärder för bekämpning av växtskadegörare på fastigheten,

2. besluta om smittrening av lokaler, redskap, transportmedel eller andra föremål som kan hysa växtskadegörare,

3. besluta om smittrening eller förstöring av växter eller växtprodukter eller förpackningar till växter eller växtprodukter eller om begränsning i rätten att använda växter eller växtprodukter eller sådana förpackningar,

4. förbjuda sådd eller plantering av växter,

5. meddela föreskrifter om odling eller skörd av växter,

6. förbjuda eller föreskriva vill-

⁴ Senaste lydelse 2006:808.

6. förbjuda eller föreskriva villkor för införsel, utförsel eller bortförande, innehav eller annan hantering av *växt*, *växtprodukt*, *växtskadegörare*, jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat och kulturer av *växtskadegörare*,

7. *vidtaga* eller föreskriva *annan åtgärd* i fråga om *enskilds* egendom *som finnes oundgängligen påkallad*.

Åtgärd som avses i första stycket 2, 3 eller 7 får verkställas genom myndighets försorg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlåta till ett enskilt kontrollorgan som är juridisk person att i samband med införsel av växter, växtprodukter, växtskadegörare, jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat och kulturer av växtskadegörare besluta om sådana åtgärder som avses i första stycket 1–3. *Sådan överlåtelse* får även avse beslut om förbud eller villkor för införsel av eller bortförande av *växt*, *växtprodukt*, *växtskadegörare*, jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat och kulturer av växtskadegörare i enlighet med *vad som anges i första stycket 6*.

kor för införsel, utförsel eller bortförande, innehav eller annan hantering av *växter*, *växtprodukter*, *växtskadegörare*, jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat och kulturer av *växtskadegörare*,

7. *vidta* eller föreskriva *andra nödvändiga åtgärder* i fråga om *enskildas* egendom.

Åtgärder som avses i första stycket 2, 3 eller 7 får verkställas genom *en* myndighets försorg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlåta till ett enskilt kontrollorgan som är juridisk person att i samband med införsel av växter, växtprodukter, växtskadegörare, jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat och kulturer av växtskadegörare besluta om sådana åtgärder som avses i första stycket 1–3. *Överlåtelsen* får även avse beslut om förbud eller villkor för införsel av eller bortförande av *växter*, *växtprodukter*, *växtskadegörare*, jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat och kulturer av växtskadegörare i enlighet med första stycket 6.

5 a §⁵

För att kartlägga förekomst av, fastställa frihet från och kontrollera spridning av växtskadegörare enligt 3 § *första stycket* får regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer

1. meddela föreskrifter om att den som odlar växter eller handlar med växter eller växtprodukter *skall* anmäla verksamheten till viss myndighet och föra anteckningar om verksamheten,

2. meddela föreskrifter eller i det

För att kartlägga förekomst av, fastställa frihet från och kontrollera spridning av *sådana* växtskadegörare *som avses i 3 §* får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer

1. meddela föreskrifter om att den som odlar växter eller handlar med växter eller växtprodukter *ska* anmäla verksamheten till *en* viss myndighet och föra anteckningar om verksamheten,

2. meddela föreskrifter eller i det

⁵ Senaste lydelse 2006:808.

enskilda fallet besluta om provtagning eller undersökning av *växt, växtprodukt*, jord eller annat odlingssubstrat, mark, *lokal*, transportmedel, *förpackning*, redskap eller *annat* föremål som kan hysa växtskadegörare.

Åtgärd som avses i första stycket 2 kan verkställas genom myndighets försorg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får till ett enskilt kontrollorgan som är juridisk person överlåta att i enskilda fall besluta om provtagning eller undersökning enligt första stycket 2.

enskilda fallet besluta om provtagning eller undersökning av *växter, växtprodukter*, jord eller annat odlingssubstrat, mark, *lokaler*, transportmedel, *förpackningar*, redskap eller *andra* föremål som kan hysa växtskadegörare *samt om undersökning av sundhetsintyg*.

Åtgärder som avses i första stycket 2 får verkställas genom en myndighets försorg.

6 b §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för företag som för exportändamål använder, producerar eller behandlar växtprodukter av trä som kan hysa växtskadegörare att utöva en efter verksamhetens art lämpad egenkontroll.

7 §

Underlåter någon att fullgöra skyldighet som *ålagts honom* med stöd av 5 §, kan myndigheten låta verkställa åtgärden på *den försumliges* bekostnad.

Om någon inte fullgör en skyldighet som *han eller hon har förelagts att utföra av en myndighet* med stöd av 5 eller 7 a § *andra stycket*, kan myndigheten låta verkställa åtgärden på *hans eller hennes* bekostnad.

7 a §⁶

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sundhetsintyg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får även

1. i det enskilda fallet besluta om att avlägsna eller ogiltigförklara ett sundhetsintyg om det finns brister i intyget, och

2. meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om

⁶ Senaste lydelse 2006:808.

användning, behandling eller förstöring och andra liknande åtgärder när det gäller växter, växtprodukter eller andra föremål som kan hysa växtskadegörare om det finns brister i eller saknas ett sundhetsintyg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlämna till en juridisk person att utfärda sådant sundhetsintyg som krävs vid *handel med växter eller växtprodukter eller vid utförsel* av växter eller växtprodukter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlämna till en juridisk person att utfärda sådant sundhetsintyg som krävs vid *förflyttning inom Europeiska unionen och export* av växter eller växtprodukter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om villkor för ett överlämnande som avses i tredje stycket.

10 §⁷

Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. inte gör anmälan enligt 4 §,
2. inte följer ett föreläggande eller bryter mot en föreskrift eller ett förbud som har meddelats med stöd av 5, 5 a, eller 7 a §, eller
3. åsidosätter skyldighet enligt 6 §.

Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. inte gör anmälan enligt 4 §,
2. inte följer ett föreläggande eller bryter mot en föreskrift eller ett förbud som har meddelats med stöd av 5, 5 a, eller 7 a §,
3. åsidosätter *en* skyldighet enligt 6 §, eller
4. *utfärdar sundhetsintyg utan att ha fått uppgiften överlämnad till sig enligt 7 a § tredje stycket.*

11 §⁸

Statens jordbruksverks beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Detsamma gäller beslut som har meddelats av ett enskilt kontrollorgan.

Jordbruksverket för det allmännas talan hos allmän förvaltningsdomstol, om det överklagade beslutet har meddelats av

Beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Statens jordbruksverk för det allmännas talan i allmän förvaltningsdomstol, om det överklagade beslutet har meddelats av

⁷ Senaste lydelse 1995:364.

⁸ Senaste lydelse 2006:808.

ett enskilt kontrollorgan.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut som har meddelats med stöd av 5, 5 a eller 7 § gäller omedelbart, om inte något annat bestäms.

ett enskilt kontrollorgan.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut som har meddelats med stöd av 5, 5 a, 7 eller 7 a § andra stycket gäller omedelbart, om inte något annat bestäms.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

*Lagförslag i proposition 2013/14:18***Förslag till lag om ändring i
växtskyddslagen (1972:318)**

Härigenom föreskrivs att 8 § växtskyddslagen (1972:318) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

För *kostnad* eller *förlust* som föranletts av beslut enligt denna lag eller *med stöd av lagen meddelade bestämmelser* för att bekämpa eller hindra spridning av växtskadegörare kan ersättning lämnas av statsmedel. Frågor om ersättning prövas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

*Föreslagen lydelse***8 §¹**

För *kostnader* eller *förluster* som föranletts av beslut enligt denna lag eller *enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen* för att bekämpa eller hindra spridning av växtskadegörare kan, *om det finns särskilda skäl*, ersättning lämnas av statsmedel. Frågor om ersättning prövas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förutsättningarna för att ersättning ska kunna lämnas och om de kostnader och förluster som ska kunna ersättas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

¹ Senaste lydelse 1989:492.